

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

„Ik heb de WETENSCHAP niet nodig”**zegt gebedsgenezer Maasbach**

„EEN CHRISTEN-REIZE naar de eeuwigheid is vrijwel nooit een „success-story”. De Heilige Geest laat zich niet organiseren of forceren”. Met dit waarschuwend citaat uit het door de hervormde synode uitgegeven boekje „Geloofsgenezing” eindigt de kerknieuwsredacteur van de Leeuwarder Courant een reportage over de gebedsgenezer Johan Maasbach, die eind februari een campagne voerde in Leeuwarden. „Geloofsgenezing” is geschreven door de pas overleden ziekenhuispredikant ds. A. Hijmans.

HET ARTIKEL OVER Johan Maasbach geeft voortreffelijk de sfeer weer waarin de samenkomsten met handoplegging om de zieken te genezen zich voltrekken. Er heerst een wat extatische evangelisatiesfeer en Maasbach toont zich een voortreffelijk regisseur van zijn gehoor van eenvoudige mensen.

JOHAN MAASBACH, DIE eens als tolk optrad van de Amerikaan Osborn, die in 1961 in ons land verbleef, schroomt niet vragen die hem worden gesteld met gevaarlijke simplificaties af te doen. „Is het dan niet een geschenk van God, is het geen genade, dat Hij de mensen de medische wetenschap heeft gegeven en al die geneesmiddelen?” vraagt men hem. „Ik heb de wetenschap en de geneesmiddelen niet nodig”, zegt evangelist Maasbach. „Ik ga naar de dokter, die het dichtst bij woont. Hij heeft altijd spreekuur en Hij stuurt geen rekening. Mijn geneesheer is Jezus Christus”.

Amerikaans accent

Evangelist Maasbach, lezen wij in de Leeuwarder Courant, is een veertiger, getrouwd, hij heeft vijf kinderen. Hij spreekt gemakkelijk, zonder show of sensatiezucht. Hij geeft aan zijn woorden een Amerikaans accent. Hij spreekt naar aanleiding van een tekst in de bijbel, die hij tijdens zijn toespraak steeds in de hand houdt.

Elke zondagochtend om acht uur houdt hij een opwekkingstoespraak voor radio-Luxemburg. Hij werkt en predikt in nauwe samenwerking met de „Volle Evangelie”-beweging, die haar hoofdkwartier in den Haag heeft, Koningstraat 3a. Daar wordt het blad „Goed Nieuws” uitgegeven en „Nieuw Leven”. In Leeuwarden kreeg Maasbach bij zijn vier dagen durende campagne medewerking van leden van de Pinkstergemeente en van „Stromen van Kracht”.

In zalen Schaaf hield hij des avonds bijeenkomsten met een meer massaal

karakter, des middags waren er in een kleine bovenzaal bijeenkomsten waar hij meer persoonlijk contact opnam met de aanwezigen en de zieken persoonlijk de handen oplegde en voor hen bad.

Opwekking tot offer

Behalve de samenzang, de prediking en het gebed voor en met de zondaren en zieken neemt het offer een belangrijke plaats in de bijeenkomsten. Evangelist Maasbach weet de aanwezigen beleefd en charmant, maar ook zeer dringend op te wekken tot het offer (dat wordt ingezameld in plastic emmertjes). Hij heeft het geld ook zeer nodig; voor de radio-uitzendingen, die per jaar f 30.000 kosten, voor de campagnes, voor de lectuurverspreiding.

De boodschap, die evangelist Maasbach verkondigt is eenvoudig. Die boodschap gaat uit van de bijbel, het testament, de wilsbeschikking van God. De mens is zondig en verdorven. De duivel

vervolg op pag 2**TV-DOCUMENTAIRE
OVER
GEBEDSGENEZING**

IN BESLOTEN KRING is te Amsterdam de TV-documentaire van Jan Vrijman over gebedsgenezing vertoond. De VARA zoekt naar de juiste vorm om deze film op het beeldscherm te brengen, daar men hem niet „zonder meer” durft te vertonen. De moeilijkheid is, aldus De Volkskrant, dat het aangrijpende fenomeen op velerlei wijze kan worden geïnterpreteerd. Vrijman maakte een reportage en het morele oordeel wordt geheel aan de kijker overgelaten. Jan Vrijman vertelde een Vrije Volk-reporter: „Het is een emotionele en indrukwekkende film en de documentaire is ook nog in een moderne vorm gegoten. Ik houd er niet van de kijkers afgepaste meningen voor te zetten. Ze moeten zelf concluderen. Daarom roepen mijn films ook altijd de meest uiteenlopende reacties op. De voornaamste voorstander van gebedsgenezing, de evangelist Maasbach, en de voornaamste tegenstander, de Leidse arts-internist-predikant dr. Nolke, komen allebei in mijn film aan het woord. Samen met hen heb ik ook gebedsdiensten bijgewoond.”

Na de voor-première schreef De Volkskrant: „Opvallend waren de reacties van het publiek op deze film. Er waren enige momenten van stilte, maar vaker hoorde men de gesmoorde of uitbundige lach.” Evangelist Maasbach zei: „Ik vind de documentaire goed en objectief. Dat het publiek af en toe in lachen uitbarstte, vind ik begrijpelijk. Je kunt heel goed om iemand lachen zonder hem direct uit te lachen.”

Op 25 april algemene vergadering met lezing...**ZIE BLADZIJDE 4**

Gebedsgenezer Maasbach treedt op

vervolg van pag 1

belaagt hem op allerlei wijze. Maar omdat God de redding en het heil van alle mensen wil is Jezus Christus aan het kruis gestorven. Door Zijn bloed kunnen alle mensen worden gered. Jezus Christus is niet veranderd. De tekenen, die Hij deed tijdens Zijn rondwandeling op aarde doet Hij nu nog. Hij geneest nóg de zieken. Hij doet nóg wonderen. De mens moet in hém geloven om gered te worden van ziekte en zonde. En Hij is aanwezig waar twee of drie mensen verzameld zijn in Zijn naam.

Wapen van de duivel

De twijfel is het voornaamste wapen van de duivel. Vaak komt die twijfel bij de handoplegging bij de zieken. Soms dagen daarna, terwijl men zich al beter waande. Want de duivel is sterk; hij geeft de mensen, die aan zijn macht dreigen te ontglippen, een trap na. Wat nodig is voor de mens is bekering, wedergeboorte. Dat moet hij doen, want de tijd is kort. Alle tekenen wijzen er op, dat het einde der wereld nabij is.

Om deze thema's draaien de toespraken van evangelist Maasbach. In de middagbijeenkomsten laat hij dan zieken en gebrekkigen langs zich trekken. Om beurten legt hij hun de handen op en bidt, dat de ziekte of kwaal, die zij hebben weg mag gaan: de rheuma, een gezwel, oog- en oorziekten, chronische hoofdpijn enz. Hij bidt, dat de duivel, die de zieke belaagt, weg mag gaan: „Satan, oud serpent, ik zeg u in de naam van Jezus, laat af van deze mens”.

Kom, nog drie...

In de avondbijeenkomst laat evangelist Maasbach mensen in de zaal opstaan en getuigen van wonderbaarlijke genezingen, van verlammingen, gezwellen, nier- en galziekten, rheuma enz.

Na zijn toespraak roept hij de mensen op, die zich willen bekeren en genezing zoeken bij Jezus. Zij moeten de hand opsteken. Steeds weer, steeds dringender roept hij ze op. „Kom, nog drie, nog twee, de laatsten, kom, kom!”

Wie de hand hebben opgestoken, moeten gaan staan en naar voren komen. En dan moeten allen, die „zich Gods kinderen weten” achter hem gaan staan. Tientallen gaan naar voren. Zij moeten de hand op elkaars schouder leggen en voor elkaar bidden. Eerst bidt evangelist Maasbach „het zondaarsgebed” met hen. Regel voor regel bidden ze het hem hardop na. Dan moeten ze samen bidden voor redding en ge-

nezing: „Bidt maar luid! Roept het hardop. Je moet je eens uiten. Het doet je goed. Heer, ontferm u mijner!”

En dan begint evangelist Maasbach te bidden voor de zieken. Hij klapt daarbij in de handen. De mensen beginnen mee te bidden, hardop, door elkaar heen te roepen. Kreten weerklinken: „Hallelujah! Prijst de Heer!” Een vrouw begint te zingen. „Nee zuster”, onderbreekt evangelist Maasbach, „we zingen nu niet, zuster, wij bidden”. Steeds luider en dringender worden de aanroepingen. Dan ineens besluit evangelist Maasbach kalm het gebed en kondigt

de slotzang aan: „Dankt, dankt nu allen God”.

Is het niet gevaarlijk de zieken te laten komen! Aldus een vraag aan evangelist Maasbach. Verwachten ze niet te veel? Krijgen ze niet een verschrikkelijke morele kater, wanneer ze niet genezen worden?

De heer Maasbach antwoordt de kerknieuwsredacteur van de Leeuwarder Courant met een tegenvraag: „Krijgen de mensen in de ziekenhuizen en bij de doktoren geen grotere teleurstellingen. Vergissen de doktoren zich nooit? Zijn daar geen mislukkingen?”

Alles op één hoop

IN DE WEEKEND-BIJLAGE van de Gelderlanders-pers verscheen op 15 februari een gedegen artikel van de hand van Jos Ahlers met als hoofdtitel „Wonderen in elke prijsklasse. Kwakzalvers „genezen” zeker miljoen Nederlanders”. In dit artikel betrok de heer Ahlers — hoe kan het anders — ook de Vereniging tegen de Kwakzalverij. De voorzitter van onze vereniging heeft hierop een aanvullende toelichting geschreven om de zienswijze van de vereniging eerlijk uit de doeken te doen. Een en ander werd in De Gelderlander van 27 februari afgedrukt. Wij laten het hieronder volgen:

1. „We hebben enkele zeer vooraanstaande magnetiseurs in Nederland. Prof. dr. W. H. C. Tenhaeff doceert in Utrecht in de parapsychologie. Hij en Croiset komen op die hoop samen met de Winschoter kruidendokter Bloem. En dit vind ik jammer”.

Ook de vereniging tegen de Kwakzalverij betreurt dit, maar het ligt niet aan haar, dat bovengenoemden onder één noemer moeten worden gebracht. De heer G. Croiset overtreedt in ergerlijke mate de wet op de uitoefening der geneeskunst. Daartoe wordt hij aangehouden door de steun, die prof. Tenhaeff hem reeds jarenlang doelbewust geeft, hoewel laatstgenoemde zegt zich nadrukkelijk te distantiëren van de praktijken van „genezers”.

2. „Dokter A. P. N. de Groot: Die advertenties zijn vaak op het randje van oplichting. Hij veroordeelt alles, het minder slechte en het goede. Alles op één hoop”.

Zonder nadere uitleg geeft deze zinsnede een verwrongen beeld. Het goede

wordt als zodanig wel degelijk erkend en gewaardeerd. Maar door de wijze van propageren in de lekenpers wordt het goede vaak gemaakt tot een middel, dat kan schaden.

Voorbeeld: Vitamines, voor het leven noodzakelijke voedingsbestanddelen, die in zeer kleine hoeveelheden moeten worden gebruikt. Wordt één van deze in te geringe hoeveelheden genuttigd, dan ontstaat een ziekte, die wordt genezen door toediening van de geëigende hoeveelheid van deze bepaalde vitaminesoort.

Een te groot gebruik van een vitamine kan aan de andere kant ook de oorzaak zijn van ziekelijke afwijkingen.

Met dit voor ogen is het begrijpelijk, dat in propageren in de lekenpers van multi-vitaminen-preparaten, waarin meerder vitamine-soorten zijn verwerkt, voor allerlei vage aandoeningen, een groot gevaar voor de gezondheid kan schuilen.

De reclame schiet hier duidelijk zijn doel voorbij door onoordeelkundig gebruik aan te moedigen.

Het winstbejag van de fabrikant — niet de veroordeling door de Ver. tegen de Kwakzalverij — manoeuvreert hier deze — op zich goede — geneesmiddelen op dezelfde hoop met echte kwakzalversmiddelen.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr. J. H. Ligterink, arts en apotheker, Amsterdam

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker,
Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle

A. P. N. DE GROOT,

Voorzitter van de Ver. tegen de Kwakzalverij

„Het is mijn plicht de gemeenschap te beschermen”

„IK ACHT HET mijn plicht als arts en als inspecteur om te strijden tegen deze sluipmoorden en ik meen de gemeenschap te moeten beschermen tegen deze feiten”, zei de geneeskundig inspecteur voor Zd-Holland, de 63-jarige arts A. in 't Veld uit Den Haag voor het kantongerecht te Schiedam, toen de zaak tegen de 61-jarige magnetiseur T. F. uit Schiedam behandeld werd.

Honend interrompeerde de heer In 't Veld later toen de verdediger mr. J. Zeylemaker uit Amsterdam de „Raad van Tucht” van de Ned. Fed. van Paranormale Genezers ter sprake bracht. „Raad van Tucht, puh.”, zei de heer In 't Veld, die tevoren verklaard had dat hij zich al meermalen met dergelijke zaken had beziggehouden. Paranormale genezers hadden zelfs een request naar H.M. de Koningin gestuurd.

„Naar mijn mening is er geen enkele aanleiding dat request te aanvaarden. Zonder meer zijn deze lieden een gevaar voor de volksgezondheid. Zij behandelen ziekten die ze niet kennen, die hen volkomen vreemd zijn. Hun code-regels zijn strijdig met elke code. Het zijn leuzen vol voosheid; wie zal hen aansprakelijk stellen voor schade? Ze kennen geen fysiologie, geen pathologie. Ze hebben geen *verschoningsrecht*, want geen beroepsgeheim.

Geen beroepsgeheim

In ROTTERDAM WAS iemand verontwaardigd omdat alles over haar bekend was. Deze patiënte meende dat haar behandeling door de magnetiseur volkomen geheim was. Ik wijs op dit voorbeeld omdat men het niet weet. Er staat in hun code dat de genezer verplicht is de patiënt bij acute infecties, bij een hersentumor e.d. direct naar een medicus te verwijzen, maar hoe kan de magnetiseur dat weten? Hoe kan hij beoordelen of zijn patiënt een gevaar voor zichzelf en voor de gemeenschap is? Slechts een medicus kan een diagnose stellen en een therapie voorschrijven, dat is de kern van de zaak en onlosmakelijk met elkaar verbonden”.

De kantonrechter mr. P. B. Cos vroeg de inspecteur of er bij een behandeling van een magnetiseur werkelijk gevaar kan ontstaan en fel antwoordde dr. In 't Veld: „Ik heb zojuist een heel lange brief geschreven aan de minister over een geval waarin schromelijk tekort is geschoten. Het is helaas zo dat de Wet van 1865 niet goed is toegepast. We zullen het hoofd moeten buigen van schaamte. Ik heb vroeger al overlegd met de officieren van justitie, mr. Versteeg en mr. Van Gilse, maar zij hadden

SCHERPE WOORDEN TEGEN MAGNETISEUR UIT SCHIEDAM

niet voldoende personeel om op te treden. Er zijn jaarlijks wel vijf miljoen overtredingen en helaas maar vijftig personen die vervolgd worden.”

Vele veroordelingen

UIT HET VERHOOR bleek dat de heer F. al vele malen is veroordeeld voor het uitoefenen van zijn beroep. Hij heeft in enkele plaatsen van ons land gewerkt en de laatste jaren woont hij in Schiedam en werkt hij in een verenigingslokaal aan de Lange Haven. Ditmaal stond hij terecht omdat hij op 17 oktober 1963 bij mevrouw Gerritje van T. „strijkende bewegingen over de heup” en bij mevrouw Maria Caterina S. „strijkende bewegingen over de buik en de wervelkolom” had gemaakt.

Kantonrechter mr. P. B. Cos zei uit het proces-verbaal te hebben vernomen dat mensen verklaren baat bij deze behandeling hebben ondervonden. De wnd. substituut-officier van justitie mr. H. Franken wees er op dat de patiënten van F. op hun formulier moeten invullen welke diagnose hun dokter heeft gesteld, maar mr. Franken vroeg zich af of de patiënten hun kwaal wel altijd kennen. „Neemt u wel contact op met de dokters?” vroeg de kantonrechter en „Ja, maar dan wordt ons door sommigen de huid volgescholden”, deelde verdachte mee.

De officier wilde precies weten of en tot welke organisatie verdachte behoort. De verdediger deelde mee dat er nu een Ned. Werkgroep van Paranormale Genezers en een Ned. Federatie zou zijn, verdachte was eerst lid van de eerste vereniging en tegenwoordig lid van de tweede, maar er zou wel een fusie tussen de organisaties komen. „U zou voor de rechter verklaard hebben het beroep nooit meer te zullen uitoefenen, u zou masseur worden?”, zei mr. Cos. Maar verdachte wuifde dit weg met: „Ja, dat was lang geleden, in Rotterdam of Dordrecht, geloof ik”.

Antecedenten

ALS GETUIGE A DECHARGE vertelde de 54-jarige voorzitter van de Federatie, de heer F. J. R. van Soomen, gemeente-ambtenaar te Amsterdam, dat de antecedenten van elk lid goed worden bekeken, o.a. op dankbetuigingen van patiënten en op morele gronden. De verdediger verklaarde dat

medici en professoren zitting hebben in de Raad van Tucht van de Federatie. De officier vroeg de namen van deze deskundigen te overleggen, maar dat kon mr. Zeylemaker niet.

De officier wenste elk debat over de wet te vermijden, hij stelde dat de indruk is gewekt dat F. zou genezen terwijl begaafdheid en betrouwbaarheid niet bleken. Hij eiste tweemaal 250 gulden moete of een maand hechtenis.

De raadsman stelde dat er duizenden genezers zijn in ons land en hij vroeg zich af waarom dan juist zijn cliënt moest worden aangepakt. Hij zei dat de paranormale en natuurgenezers er nu eenmaal zijn, dat ze zullen voortgaan en eens, misschien over 25 jaar, zullen worden geaccepteerd. Zijn cliënt was te goeder trouw, hij geloofde in zichzelf, hij was eerlijk en correct. Later maakte de heer Zeylemaker bezwaar tegen de uitdrukking: „Sluipmoorden”.

Alleen over de kleren

„WAT IS ER voor gevaar aan, aldus de verdediger. Mijn cliënt strijkt alleen over de kleren. Men gelooft er in of niet. In Amsterdam, Utrecht, Den Haag worden de magnetiseurs niet vervolgd. Daar heeft men er vertrouwen in. Voor de patiënten bestaat de reële noodzaak zich tot F. te wenden.” „De medici waren niet in staat deze mensen te genezen maar F. wel”, zei mr. Zeylemaker, die van mening is dat F. formeel wel schuldig is, maar dat hij niet gestraft mag worden. „Men is hem dank verschuldigd”.

De kantonrechter mr. P. B. Cos achtte T. F. schuldig en, ook gezien de recidiven, strafbaar. Hij wilde in het midden laten wat de vereniging van F. nog meent te kunnen bereiken.

„Mijn bezwaren zijn dat uw behandeling mogelijk wel tijdelijk enige verlichting kan brengen, maar dat u geen diagnose kunt stellen en ook niet de juiste therapie kunt toepassen. Ik voel niets voor een symbolische boete. Vorige keer heb ik u tot driemaal 150 gulden veroordeeld. Nu veroordeel ik u tot tweemaal tweehonderd gulden of twintig dagen hechtenis.”

(Ontleend aan „De Rotterdammer”.)

WIJ BEGROETEN ALS nieuwe leden van onze vereniging de heren J. van Baak, dermatoloog te Utrecht, H. P. Rab, arts te Beerzerveld en C. F. Boelhouser, Inrichting voor heilgymnastiek, massage en fysieke therapie, te Boxmeer.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

OP ZATERDAG 25 APRIL 1964, 2 UUR,
IN DE GROTE BOVENZAAL VAN HET
AMERICAN HOTEL TE AMSTERDAM
(INGANG MARNIXSTRAAT)

AGENDA:

1. Opening door de voorzitter, de heer A. P. N. de Groot, arts.
2. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 30 november '63.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Jaarverslag secretaris.
5. Rekening en verantwoording van de penningmeester.
6. Benoeming kascommissie.
7. Verkiezing bestuursleden.

Het bestuur stelt voor te benoemen de heer J. van Baak, dermatoloog te Utrecht, in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van het bestuur der Koninklijke Maatschappij tot Bevordering van de Geneeskunst, en de heer J. M. de Haas, tandarts te Heemstede, in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van het bestuur der Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde.

8. Te plm. 15 uur lezing van de heer J. W. Gosker, inspecteur van politie te Arnhem, over het onderwerp: „Parapsychologie in de praktijk”. (Duur van de lezing met experimenten plm. 2½ uur).
9. Rondvraag.
- 10 Sluitting.

GEESTELIJK GEVAARLIJK

In HERVORMD DRIEBERGEN schrijft ds. W. Glashouwer enige artikelen over het gevaar van bezoek aan occulte genezers. In zijn wijkbericht geeft hij een toelichting hoe hij tot het schrijven van deze artikelen is gekomen. Begin januari behoorde hij tot de deelnemers aan de predikantenconferentie op „De Hezenberg” te Hattem. Daar sprak een internationaal bekend deskundige op het gebied van de occulte genezing, dr. Kurt Koch.

„Wij hebben er enkele goede dagen gehad. Opnieuw werd ik overtuigd welke grote gevaren het bezoek aan magnetiseurs, helderzienden en waarzeggers met zich mee brengt. Ook het raadplegen van een horoscoop, een

handlijnkundige en welke vormen er verder ook mogen zijn, is geestelijk gevaarlijk.

Dr. Koch, die naast theologie ook psychologie studeerde, heeft in zijn proefschrift 500 gevallen beschreven van mensen die met occultisten in aanraking zijn gekomen. Hij wordt thans in de gehele wereld uitgenodigd lezingen over dit onderwerp te houden. Op „De Hezenberg” was hij op uitnodiging van de Hervormde Raad van Kerk- en Ziekenzorg. Dr. Koch steunt thans op een ervaring van 10.000 gevallen.”

(Ontleend aan „De Zondagsbode”, Hervormd kerkblad voor Schiedam en Kethel).

In de prullemand

IN DE RUBRIEK van medische vragen „Dokter wat vindt U” in Het Vrije Volk antwoordt de arts H. L. Heijermans op de vraag van een lezer: In de folder van Nicocortyl staat, dat het uit plantenextracten bestaat. Het wordt op dezelfde wijze aanbevolen als de vele zogenaamde kruiden en kruidenaftrek-sels, die de kwakzalvers zo graag aan de man brengen. De firma, het z.g. Anti-tabakcentrum, vermeldt geen samenstelling en dan gooi ik dit soort folders steevast in de prullemand.

Iemand, die een serieus produkt brengt, geeft er de samenstelling bij. Het recept is de eerste vereiste.

INDEX 1963

Aardstralenkastje	10, 11
Bron, Johannes	10
Burbach, A.	4
Chitropaxie	11
Doorninck, mr. Adam van	2, 3, 5
Ethiek, medische	12
Evipan-Vacupan	5
Fakirs	7
Funke, dr. H. H.	4
Gebedsgenezing	9
Geneesmiddelen, beperking van —	3
Geneesmiddelenindustrie	8
Geneesmiddelenindustrie in de V.S.	3, 4, 5
Geneesmiddelen met onbekende samenstelling	6
Geneesmiddelen, onderzoek	6, 8, 9
Geneesmiddelenvoorziening, Wet op —	8
„Genezers”, Hervormd onderzoek	1
Gezondheidsarmbanden	7
Gosker en Urkas	11
Groot, A. P. N. de	1, 2, 12
Health Hucksters, The —, door Ralph Lee Smith	3, 4, 5
Helderziende	7
Homoeopathie	5, 10
Intellectuelen-kruiden	5
Jaarvergadering	3, 10, 11
Jacobson, J. D.	7
Kantonrechter Amersfoort	4
Knap, Henri (Dagboekancier)	1, 10, 12
Kruidendokter	1
Kruidenhandel F. L. Bloem	5
Kruseman, mr. G. E.	2, 12
Kwakzalverij (algemeen)	9, 10, 11
Kwakzalverij per post	10
Kwakzalverij, Televisie steunt —	12
Magnetiseurs	2, 3, 5, 9
Magnetiseurs, Franse —	6
Marlet, J. J. C.	12
Modder en modderbaden	2, 9
„Moderne voeding” (Ver Reformprodukten)	4
Ned. Werkgroep van Paranormale Genezers (NWP)	8, 7, 3
Nevenwerking, schadelijke	6
Osteopaat	11
Ottervanger, Ph. B. †	6
Para-medische beroepen, Wetsontwerp	6
Paranormale geneeskunst	2, 5
Paranormale genezers door dr. O. M. de Vaal	10
Rechterlijke macht	4, 7, 11
Reclame geneesmiddelen	1, 2, 6, 8, 11
Samenwerking arts-kwakzalver	10, 12
Schoen-„specialisten”	11
Spookverschijning te Maarsen	11
Steen, genezende —	11
Tandtechniker	4, 6, 6, 11, 11
Televisievoorziening	12
Vaal, dr. O. M. de	10
Wibaut, dr. F.	6, 8
Wonderdokter	4
Wondermiddelen	6
Zorab, G. A. M.	2

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z., Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmid, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; J. E. Buijter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle, J. Noord te Amsterdam en M. Paulissen te Voorburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts- tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z., Tel. (020) 42.07.58.